

ТЕМА. Брати Грімм. «Пані Метелиця». Уславлення любові до праці та інших людських чеснот. Характеристика образів

Мета: вчити виразно читати і переказувати твір; розкрити зміст казки, її образи; формувати навички читання в особах, вміння давати відповідь на запитання, висловити враження і власне ставлення до героїв казки «Пані Метелиця», розвивати мовлення, мислення, уяву, творчість; вміння аналізувати образи героїв за їхніми вчинками та моральними якостями; виховувати працьовитість, чесність та інші моральні якості, що становлять загальнолюдські цінності.

ХІД УРОКУ

I. ОРГМОМЕНТ. Привітання

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

БЛІЦ – ОПИТУВАННЯ

- Що таке фольклор?
- Які жанри фольклору вам відомі?
- Що таке прислів'я?
- А приказка?
- Чим відрізняється прислів'я від приказки?
- Дайте визначення казки?
- Які типи казок вам відомі?
- Як побудована казка?
- Які казки ми вже з вами вивчили та з яких вони прийшли країн?
- Яка різниця між народною та літературною казкою?

МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ

- Діти, а чи уважними ви були, коли читали вдома казку «Пані Метелиця»? -
- До якої країни ми сьогодні мандруємо?
- А хто написав цю казку?

ОГОЛОШЕННЯ ТЕМИ Й МЕТИ УРОКУ

Запис у зошити дати та теми уроку

ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ТА НАВИЧОК УЧНІВ

1. Інтерактивна вправа «Вирази свої емоції»

Відповідно до змісту висловлювання вчителя учні піднімають сигнальні кружечки із зображенням різних емоційних станів або відтворюють їх мімікою.

Радість

Сум

Байдужість

- Пасербиця порізала ниткою пальці до крові.
- Мачуха почала лаяти пасербицю.
- Дівчинка впала у криницю й опинилася на чудовій луці.
- Дівчинка допомогла печі й витягла хліб, щоб не згорів.
- Дівчинка добре вибивала подушки, й на світі йшов сніг.
- На пасербицю за її невтомну працю й доброту полився золотий дощ.
- Ледащиця сиділа біля криниці й пряла.
- Дочка вже другого дня почала лінуватися, не працювала як слід у пані Метелиці.
- Смола так пристала до ледащиці, що та не відмилася, скільки й жила на світі.

2. «Плутанина».Завдання: розмістити їх у хронологічному порядку (переказ казки)

3. Евристична бесіда за змістом казки

- Яким було життя пасербиці з мачухою та сестрою?
- Чи цінувала мачуха працю свої пасербиці?
- Чому дівчинка змушена була стрибнути до колодязя?
- Як зображено чарівний світ, у якому опинилася пасербиця? *(зачитати уривок)*
- Як характеризує головну героїню зустріч із піччю та яблунею *(читання в ролях)*
- Що злякало пасербицю при зустрічі з пані Метелицею?
- Яку роботу мала виконувати пасербиця в пані Метелиці?
- Як жилося бідній дівчині у бабусі? Чому пасербиця таки попросилася додому?
- Чому рідна дочка мачухи наважилася стрибнути в криницю?
- Як ледарка поставилася до прохань печі та яблуні *(читання в ролях)*
- Як поводитися ледащиця у пані Метелиці?

- Яку винагороду заслужила ледащиця?

4. Заповнення таблиці-характеристики героїв казки (за варіантами, колективно або в групах)

Рідна дочка	Пасербиця	Мачуха
Гидка, лінива, заздрісна, груба, байдужа, жадібна	Гарна, роботяща, безкорислива, добра, чесна, ввічлива, милосердна, щира, відверта, любить свій дім, край	Зла, груба, несправедлива, недобра, заздрісна

СЛОВНИКОВА РОБОТА.

АНТИТЕЗА – це різке протиставлення героїв, ситуацій, характерів, душевних або природних станів тощо (запис до літературознавчого словничка)

4. Гра «Розсипане намисто». **Завдання:** скласти прислів'я та пояснити їхнє значення. Визначте, які прислів'я можна віднести до характеристики пасербиці, а які — до удовиної дочки чи до обох героїнь.

1. Щастя в повітрі не в'ється, а ....
2. Хто зле робить, той ...
3. Хто багато працює, тому ...
4. Дерево міцне корінням, а ...
5. У гостях добре, а ...
6. Яка служба, така ....
7. Хочеш бути щасливим, то ...
8. Хто дрімає, той ....
9. Ім'я — не одяг, запламуєш — ...
10. Не одежа красить людину, а ...

V. ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК

1. Розв'язання проблемних питань

Доведіть, що казка «Пані Метелиця» - чарівна:

чарівні історії ...;
чарівні предмети ..;
чарівне місце ...;
трикратність ...;
допомога героям ...;
несподіваний кінець ....

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Тести за казкою братів Грімм "Пані Метелиця"

ТЕСТИ

1. Пасербиця щодня сиділа при дорозі... і пряла:
  - а) край криниці;
  - б) на лавці;
  - в) коло двору.
2. Дівчина поранила пальця:
  - а) ножем;
  - б) голкою;
  - в) ниткою.
3. Що зробила дівчина, коли впустила починок у криницю:
  - а) думала приховати це від мачухи;
  - б) пожалілася сестрі;
  - в) вирішила розповісти мачусі?
4. Коли нерідна дочка опинилася у криниці, вона...
  - а) зраділа;
  - б) здивувалася;
  - в) знепритомніла.
5. Що зробила пасербиця з яблуками, коли обтрусилася яблуню:
  - а) зібрала у кошик;
  - б) згорнула на купу;
  - в) залишила на місці?
6. Якою була пані Метелиця:
  - а) молодого й гарною;
  - б) старою з великими руками;
  - в) старою з великими зубами?
7. Про що мала найкраще дбати пасербиця у домі пані Метелиці:
  - а) про посуд;
  - б) про постіль;
  - в) про одяг?
8. Дівчина ніколи не чула від Метелиці лихого слова і щодня їла:
  - а) цукерки;
  - б) морозиво;
  - в) смажене й пряжене.
9. Хоч пасербиці було добре у бабусі Метелиці, її взяла туга за:
  - а) домівкою;
  - б) мачухою й сестрою;
  - в) подругами.

10. Кого першого побачила пасербиця, як опинилася вгорі:

- а) мачуху;
- б) сестру;
- в) півня?

11. Рідна дочка не злякалася бабiniх зубів, бо...

- а) була сміливою;
- б) чула про них;
- в) не помітила їх.

12. Із брами на ледащицю вилилася смола з:

- а) казана;
- б) відра;
- в) бочки.